

ботва постепенно и въвежда правила за реда в четата и за задълженията на четниците - въпрос, чиято важност ще го занимава и занапред. Разполагаме с няколко негови ръкописи с характер на правилници за четите от различно време, но все в една и съща насока: в четите да бъдат установени и спазвани ясни правила и ред, задължителни за всички.

Тези разработки на войводата заслужават подробно изследване, защото бележат същия по характера си процес, който намираме и у Раковски, разбира се у него по-рано и на по-висока степен на политическа насоченост и цел, но с еднаква същност и предназначение: организиране на стихийното народно недоволство и насочването му към общи освободителни задачи. И макар у П.Хитов до срещата му с Раковски този процес на търсения и усилия за първично организиране да е още на базата на хайдушкото движение, стремежът за вътрешно уреждане на това движение отразява назряващите тенденции за решителна промяна в съпротивата на българите срещу поробителите и то вътре в България, по изпълнения с опасности и рискове път на хайдушките чети.

Догадките и находките на Хитов в това отношение от друга страна свидетелстват за неговите качества на роден водач на народните борци за едно общо дело. Тези му качества обясняват и защо преходът у него към идеите и плановете на Раковски, по-късно към БРЦК, бил естествен и подготвен от собствения му път. Заедно с това тези данни ни представят на прелеза между 50-те и 60-те години войводата не като хайдутин от стария тип, а като народен водач в развитие и то в засилващата се насока за организиране на националните сили, насока обективно съзвучна с еволюцията у Раковски.

Това са само единични черти от хайдушкия период на П.Хитов, които доказват, че фиксирайки тази фаза от дейността му, нямаме основание да я приравняваме с хайдутството изобщо, защото тя бележи постепенната еволюция на собствените му възгледи и на това движение в самия му край. Именно към тази последна негова фаза, за която Хитов е най-яркото свидетелство. Тази еволюция довежда хайдутството до неговия край и към прерастването му с енергичната линия и активно съдействие на Раковски в нов етап на съпротивата срещу турската власт - от стихийна спонтанност към организирано общонационално освободително движение с ясна политическа цел и идеология, отговарящи на историческата необходимост. С далновидността си на водач с практически собствен опит и с информираност за европейските национални и социални движения, на техните идеологии и организации, Раковски забелязва и очертаващите се нови тенденции в хайдутството и намира в тях опора за реализация на набелязаните от него народни задачи и цели за нова насока на българското националнореволуционно движение. Съществена част от голямата задача, която той си поставя, е да преобразува традиционно хайдутство и да го превърне в опора и действащ в България общонационален фактор. Хитовата еволюция, първоначално по собствен път, потвърждава новите тенденции и далновидността на Раковски да ги схване своевременно и да преобрази българското освободително движение.